

Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 18

STIG LUNDBERG

Lundberg, S.: Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 18 [Contributions to the knowledge of Swedish beetles 18 (Coleoptera).] – Ent. Tidskr. 100:81–82. Lund, Sweden 1979. ISSN 0013-886x.

A number of interesting finds of Coleoptera are reported from different parts of Sweden, among them *Leiodes sparre-schneideri* A.Str. (new to Sweden), *Ptiliolum wuesthoffi* Rossk, *Ptiliolum marginatum* Aubé, *Pteryx splendens* A.Str., *Baeocrara japonica* Matth., and *Donacia aerocincta* J.Sahlb. Two species *Cteniopus murinus* Hbst and *Attagenus longicornis* Pic. are excluded from the Swedish fauna.

S. Lundberg, Skeppsbrogatan 9, S-951 35 Luleå, Sweden.

Leiodes sparre-schneideri A.Str. Vid genomgång av fångstmaterial erhållet i skålar utsatta i lövskog vid Rissonjira nära Abiskojojk vid foten av Njulja av Ulf Granström påträffade jag en serie (totalt 12 ex.) *Leiodes*, som stämde väl överens med *L. sparre-schneideri*. Genitalpreparering av några hanar bekräftade bestämningen. Materialet var insamlat 1977 (13.7 3 ex., 29.7 3 ex., 4.8 2 ex., 10.8 2 ex. samt 17.8 2 ex.). I mitt eget material, insamlat vid Abisko Östra under stenar, påträffade jag ytterligare 3 honor av arten, som jag felaktigt bestämt till *L. obesa* Schm. Dessa hade tagits 30.8.68 samt 2 ex. 9.8.69. Mig veterligt är arten i Norden känd i 3 ex. från norra Norge (2 ex. 1879 och 1 ex. 1924) samt i 1 ex. från Finland (J. Muona in litt.).

Agathidium pulchrum Lec. Jag beskrev fyndet av denna för Europa nya skalbaggsart efter 1 ex. från vardera Nb i Sverige och Karelen i Finland (Lundberg 1977a). Jag har förgäves sökt återfinna arten i Sverige, men däremot erhöll jag 3 ex. på den finska lokalen vid Pellonen 19.5.78 genom såll av mjuk, starkt förmultnad vitrötad ved från asplågor liggande i tät granskog. På veden växte bl.a. röda stiftsvampar.

Ptiliolum marginatum Aubé (*lederi* Flach.). Tagen i stort antal av A. Carlsson och mig på människospillning vid Stenshuvud 13–14.7.76. Arten har dessutom erhållits i bilhåv i Sm av W. Kronblad, i Bl av I. Rydh och på Öl av I. Rutanen.

Ptiliolum wuesthoffi Rossk. Denna ptiliid togs i 1 ex. av Gunnar Israelsson 12.10.53 i Hässle-

holm, Sk i en gräskompost. Genom bilhåvning fick jag vardera 1 ex. dels 12.7.78 vid Hässlen, Garpenberg i Dlr dels i Båtfors, Upl 26.7.78. Arten har f.ö. tagits just med bilhåv i stort antal i södra Finland av I. Rutanen (in litt.).

Pteryx splendens A.Str. Typisk bilhåvningsart, som jag fick ny för Upl i Båtfors 26.7, Dlr i Garpenberg 24.7 och Nb vid Blåkölen N Niemi-sel 29.7 samtliga 1978.

Baeocrara japonica Matth. Även den en typisk bilhåvningsart, som jag fick 12.7.78 i Dlr, Garpenberg (ny) och i Upl, Båtfors 26.7.78.

Acrotichis fraterna Johnson, som nyligen påträffats i Sk av R. Baranowski som ny för Sverige har i 1 ex. även tagits med fälla vid Ängerån i Ång av K. Muller (det. Johnson).

Philonthus astutooides A.Str. Tagen i 10-tal ex. med bilhåv vid Båtfors 30.5.78, Upl, i Gstr strax syd Gävle 30.5 (ny) och i Dlr, Garpenberg 2.6.78 (ny).

Bryoporus crassicornis Mäkl. Denna sällsynta kortvinge har visat sig vara en utpräglad bilhåvningsart. Således fick jag 3 ex. i häven 19.5.78 vid Pellonen i finska Karelen och Ingvar Rydh 2 ex. 27.5.78 resp 31.5.78 i Olofström, Bl. Även I. Rutanen har fått arten genom bilhåvning på våren i södra Finland.

Gyrophaena pseudonana A.Str. Flera ex. i bilhåven dels i Dlr, Garpenberg 25.7.78 och Båtfors, Upl 23.7.78 (ny).

Atheta delicatula Sharp. Jag beskrev fyndet av 1 ex. vid Nattberg i Nb (Lundberg 1972a). På lokalen ifråga togs 27.6.76 och 14.6.77 ytterligare

30-tal ex. genom att vi grävde gropar intill Vistån och fyllde dessa med vatten varvid bl.a. *A. delicatula*-ex. flöt upp.

Atheta glabriculoides A.Str. En hona, 3:e svenska, erhöles i bilhåven vid Båtfors 30.5.78. Vid samma tillfälle fick jag också de för Upl nya *Atheta planifrons* Waterh., *A. deformis* Kr och *A. subtilissima* Kr. Dessutom bl.a. *A. nannion* Joy 2 ex., *A. mortuorum* Th. och *A. subglabra* Sharp. Såväl *A. mortuorum* som *A. subglabra* erhöles också som nya för Gstr strax S Gävle 30.5.78 och Dlr, Garpenberg 12.7.78.

Deubelia picina Aubé. Vid bestämning av kortvingematerial ur Göteborgs museums samlingar påträffade jag bl.a. 1 ex. av *Deubelia picina* taget av Rudolphi i Hls, Delsbo. Arten är tidigare endast känd från Nb, Kalix.

Thiasophila bercionis Bernh. Thure Palm (1972) anger att han trots ett stort undersökningsmaterial ej lyckats få fram en enda hane av *Thiasophila bercionis*. Jag har i mitt material hanar tagna dels 19.9.70 vid Kälvfors syd Överkalix, Nb dels 29.9.70 vid Moskosel, P. Lpm.

Attagenus longicornis Pic. Jag angav att denna art tagits i Sk och Vg (Lundberg 1977b). Ytterligare undersökningar visar att allt svenskt såväl som danskt material är *A. smirnovi* Zhantiev.

Annomatus diecki Rtt och *Cephennium gallicum* Gglb. Lars Magnus fynd av den för Sverige nya *C. gallicum* och *A. diecki* (det 2:a svenska exemplaret) i samma kompost vintern 1974–75 har jag tidigare skrivit om (Lundberg 1977b). Den 10.11.77 tog jag ett sållprov ur fjolårskompost på samma lokal på Lidingön och fick därvid 1 ex. av vardera arten, som visar att de finns kvar på lokalen.

Cteniopos murinus Hbst. Jag har angivit att ett *Cteniopos*-exemplar från Hornsö, Sm av Lohse bestämts till denna art och att den skulle vara artskild från *C. flavus* (Lundberg 1972b). Undersökning av ett större material från mellaneuropa utförd av G. A. Lohse 1978 har emellertid visat att *C. murinus* måste betraktas som en variant av *C. flavus* (Lohse in litt.).

Donacia aureocincta J.Sahlb. är rapporterad från Dlr och Hls. Bl.a. har T. Palm tagit några ex. vid en skogstjärn i By, Dlr. På en liknande lokal fick jag 1 ex. 28.6.63 vid Reivoreservatet i P. Lpm.

Longitarsis reichi All. Baranowski beskriver (1978) fynd av denna jordloppa från Foteviken i Sk. Vid genomgång av mitt *Longitarsis*-material

har jag hittat ex. av arten från Grankulla, Öl 15.7.69 och Hall, Gotl 17.9.78. Dessutom tog G. Gillerfors, A. Törnwall och jag arten i mycket stort antal i driftrand vid Vallda Sandö, Hall 17.9.78.

Acalles camelus F. Vid genomgång av Göteborgs museums samling upptäckte jag en lång serie av dennaivel, som anmäldes som ny för Sverige så sent som 1968, tagna redan i början av 1930-talet i sydöstra Skåne av H. Lohmander. Dessutom flera ex. även de tagna av Lohmander bl.a. 6.10.38 på Gotl. Då jag visste att B. Ehnström just var ute på Gotl ringde jag upp honom och gav honom tipset. Redan första försöket att återfinna arten lyckades och ytterligare undersökningar av Ehnström har visat att arten på Gotl är vanlig. Bl.a. har den vintertid sållats fram vid basen av ekar, askar och hasselbuketter. Under senaste åren föreligger många fynd från sydöstra Sk främst vintertid, men 20–21.7.78 i skymningen fick såväl jag som A. Carlsson vardera 2 ex. genom slaghävning i bokskog på Stenshuvud.

Litteratur

- Baranowski, R. 1978. Intressanta skalbaggsfynd 3 (Coleoptera) – Ent. Tidskr. 99:53–60.
- Israelson, G. 1957. Skalbaggar från hässleholmstrakten VII. – Natur i Göinge 1957:2–7.
- 1962. Skalbaggar från hässleholmstrakten XII. – Natur i Göinge 1962:10–13.
- Lundberg, S. och Olsson, F. 1968. Fem för Sverige nya vivlar (Col. Curculionidae). – Ent. Tidskr. 89:75–76.
- Lundberg, S. 1969. Några för Sverige nya skalbaggar 2. – Ent. Tidskr. 90:213–216.
- 1972a. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 13. – Ent. Tidskr. 93:42–56.
- 1972b. Catalogus Insectorum Sueciae. XVI. Coleoptera (1960) Additamenta IV. – Ent. Tidskr. 93:169–182.
- 1977a. Fynd av två för Norden nya skalbaggsarter (Coleoptera). – Ent. Tidskr. 98:5–6.
- 1977b. Fynd av för Sverige nya skalbaggsarter rapporterade under åren 1974–75 (Coleoptera). – Ent. Tidskr. 97:7–9.
- 1978. Fynd av för Sverige nya skalbaggsarter rapporterade under åren 1976–77 (Coleoptera). – Ent. Tidskr. 99:61–63.
- Palm, T. 1972. Svensk Insektsfauna 53:412, Aleocharinae – Stockholm, Ent. För.